

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Tdo/64/2018
Identifikačné číslo spisu: 5117011215
Dátum vydania rozhodnutia: 30.10.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Šimonová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5117011215.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Šimonovej a sudcov JUDr. Štefana Harabina a JUDr. Viliama Dohňanského, v trestnej veci obvineného T. U. pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 3 písm. d) Trestného zákona (vo vzťahu k ustanoveniu § 138 písm. b), písm. j) Trestného zákona), na neverejnom zasadnutí konanom 30. októbra 2019 v Bratislave o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 15. mája 2018, sp. zn. 1To/28/2018, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného T. U. sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Žilina z 13. marca 2018, sp. zn. 3T/101/2017, bol obvinený T. U. uznaný za vinného zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 3 písm. d) Tr. zák. (vo vzťahu k ustanoveniu § 138 písm. b), písm. j) Tr. zák.), na tom skutkovom základe, že

od presne nezisteného dňa a mesiaca roku 2012 do 18. apríla 2017, s výnimkou obdobia od 12. júna 2013 do 21. augusta 2013 a od 4. septembra 2014 do 10. októbra 2014, kedy bol hospitalizovaný na protialkoholickom liečení v Centre pre liečbu drogovu závislých v Považskom Chlmcí a obdobia od 17. októbra 2016 do Vianoc v roku 2016, kedy absolvoval ústavné protialkoholické liečenie na Prednej Hore, v rodinnom dome č. XXXX v obci T. spôsobil svojich manželku T. U., nar. XX. J. XXXX a svojím maloletým deťom T. U., nar. XX. G. XXXX, G. U., nar. XX. A. XXXX a T. U., nar. XX. H. XXXX, predovšetkým psychické utrpenie, a to takým spôsobom, že keď bol opakovane pod vplyvom alkoholu a v poslednej dobe od januára roku 2017 až do 18. apríla 2017, kedy bol vzatý do väzby, takmer každý deň, keď bol nervóznym a podráždeným, tak si bezdôvodne na nich vybijal svoju zlosť tým, že im vulgárne nadával „krista, boha, do piče, choď do piče, ty kurva, piča jebnutá“, rozbíjal poháre, ovládač od televízora, búchal päťou do steny a búchal dverami, slovnou ich ponižoval vyjadrovaním sa na ich osoby, že sú leniví, neschopní, že nič nerobia a ani nevedia nič robiť, svoje dcéry mal. T. U., nar. XX. G. XXXX a mal. G. U., nar. XX. A. XXXX neprimerane trestal tým, že im prikazoval kľáčať na ostrom polene, vyhadzoval im ich veci z okna ich izby na dvor, alebo ich rozhadzoval po zemi, od svojej

manželky T. U. krikom a vulgárnym nadávaním žiadal peniaze na alkohol, kľúče od auta, minimálne dvakrát do týždňa im vulgárne nadával aj v neskorých nočných hodinách, keď chodil po dome a hľadal diaľkový ovládač od televízora a fľaše s alkoholom, ktoré si poschovával, alebo keď potreboval zapnúť wifi router, jeho manželka T. U. chcela s deťmi odísť ku svojej matke po tom, čo nerešpektoval jej napomenutie na jeho rušivé hlučné vykrikovanie počas nahlas zapnutého televízora, aby mali kľud, tak v jej odchode jej zabránil a na chodbe ju zbil tak, že ju udieral opakovane dlaňou ruky po tvári v oblasti ucha, inokedy sa po nej len dlaňou ruky zaháňal smerom k jej tvári, pred ktorou tesne ruku zastavil, pričom za posledné obdobie sa stávalo, že keď bol pod vplyvom alkoholu, behal po dome s nožom, ktorý si brúsil o zárubňu so slovami, že si podreže žily, hovoril, že vidí votrelcov, ktorí ho neustále napádajú či chrobákov, ktorí po ňom lezu a žerú mu ruku a dňa 18. apríla 2017, keď bol pod vplyvom alkoholu krikom a vulgárnym nadávaním si vynútil od svojej manželky T. U. kľúče od vozidla, preto bola nútená opakovane privolať políciu a fyzicky napadol mal. T. U., nar. XX. G. XXXX, ktorú udrel minimálne jedenkrát dlaňou ruky po hlave a tvári, takémuto správaniu sa obvineného T. U. snažili vyhnúť zdržiavaním sa mimo bydliska, odchodmi po krátkodobých návštevách, či zatváraním sa v izbe najmä od 13. januára 2017, takýmto správáním obvinený T. U. vyvolával u svojej manželky T. U. poruchy spánku, nadmernú úľakovú reaktivitu, teda posttraumatickú stresovú poruchu, u mal. T. U., nar. XX. H. XXXX akútne úzkostné a stresové reakcie na správania sa obvineného, prejavujúce sa pocitmi bezradnosti, vyhubým, únikovým konaním, ktoré je symptómom stresových reakcií, u mal. T. U., nar. XX. G. XXXX silné stresové reakcie, strach, anticipačnú úzkosť z budúcnosti, pocity poníženia, bezmocnosti, adaptačnú poruchu s úzkostne anxioznou symptomatológiou, ľahko depresívnou náladou, tendenciou k únikom a vyhubému správaniu a u mal. G. U., nar. XX. A. XXXX úzkostne anxioznú reaktivitu, kedy prežívala akútny strach, úzkosť, cítila sa ohrozená, potláčaná a ponížovaná.

Za to bol obvinený T. U. podľa § 208 ods. 3 Tr. zák., § 38 ods. 4 Tr. zák., § 37 písm. m) Tr. zák. odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 9 (deväť) rokov a 8 (osem) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. súd obvineného pre výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený T. U. odvolanie. Krajský súd v Žiline o ňom rozhodol uznesením z 15. mája 2018, sp. zn. 1To/28/2018, tak že ho podľa § 319 Tr. por. zamietol ako nedôvodné.

Obvinený T. U. podal prostredníctvom svojej obhajkyne JUDr. Adriany Hrdinovej dovolanie smerujúce proti naposledy zmienenému rozhodnutiu odvolacieho súdu z 15. mája 2018, sp. zn. 1To/28/2018. Ako dovolacie dôvody obvinený uplatnil tie podľa § 371 ods. 1 písm. h) a písm. i) Tr. por.

V súvislosti s uplatnenými dovolacími dôvodmi podľa § 371 ods. 1 písm. h) a písm. i) Tr. por. obvinený T. U. tvrdil prostredníctvom obhajoby, že súdy pochybili pri skúmaní právneho posúdenia skutku a zákonnosti uloženého trestu. Na základe zisteného skutkového stavu sa nevysporiadali so skutočnosťou, že obvinený spáchal skutok v stave závislosti na alkohole ako duševnej poruchy, ktorá mu bránila ovládať jeho konanie. V dôsledku toho boli splnené podmienky pre aplikáciu § 23 Tr. zák. o jeho nepričetnosti. Pri ukladaní trestu súdy nezohľadnili zdravotný stav obvineného. Neuznali použitie ustanovenia § 39 ods. 2 písm. c) Tr. zák. a poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. c) Tr. zák. Na podporu svojich tvrdení obhajoba k dovolaniu pripojila ako doplňujúce informácie lekárske správy odôvodňujúce zdravotný stav obvineného. Záverom navrhol, aby dovolací súd postupom podľa § 386 ods. 2 a § 388 Tr. por. zrušil v celom rozsahu rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj súdu prvého stupňa a prikázal, aby okresný súd vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K podanému dovolaniu sa vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Žilina, ktorá bola toho názoru, že vykonanými dôkazmi bolo preukázané, že obvinený spáchal skutok, za ktorý bol právoplatne odsúdený, pričom tento skutok bol správne kvalifikovaný ako zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 3 písm. d) Tr. zák. (vo vzťahu k § 138 písm. b), písm. j) Tr. zák.), za ktorý mu bol uložený zákonný trest. Navrhla preto, aby bolo dovolanie obvineného odmietnuté z dôvodu

podľa § 382 písm. c) Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako dovolací súd (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por. a § 566 ods. 3 Tr. por.), osobou oprávnenou na jeho podanie (§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Tr. por.), že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.) a tiež, že obvinený pred jeho podaním využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods.1 Tr. por.).

Najvyšší súd následne na neverejnom zasadnutí podľa § 381 Tr. por. zistil, že podané dovolanie nie je dôvodné a podľa § 382 písm. c) Tr. por. ho odmietol, keďže je zrejmé, že dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) a písm. i) Tr. por. nie sú splnené.

Dovolací súd úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštanca a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Čo sa týka viazanosti dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Tr. por., k tomu treba poznamenať, že táto sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por. Teda zjednodušene povedané, podstatné sú vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Tr. por.

Z toho potom vyplýva, že v prípade, ak chybám vytýkaným v dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Tr. por. nezodpovedá dovolateľom označený dôvod dovolania podľa § 371 Tr. por. a ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto (naposledy uvedenom) ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c) Tr. por., alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Tr. por. bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnomu dôvodu dovolania označenému dovolateľom v zmysle § 374 ods. 2 Tr. por.

Ak ale dovolací súd zistí chybu rozhodnutia alebo konania, vecne špecifikovanú dovolateľom podľa § 374 ods. 1 Tr. por., ktorej pri jej správnej právnej (procesnej) kvalifikácii zodpovedá iný právne uplatniteľný dôvod dovolania, než ktorý dovolateľ uviedol v dovolaní v zmysle § 374 ods. 2 Tr. por., dovolací súd dovolaniu vyhovie postupom podľa § 386 a nasledujúcich ustanovení Trestného poriadku a zistenú chybu vo výroku svojho rozsudku podradí pod dovolací dôvod zodpovedajúci zákonu (viď k tomu bližšie uznesenie najvyššieho súdu zo 16. augusta 2011, sp. zn. 2 Tdo 30/2011, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120/2012).

Podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa.

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. najvyšší súd uvádza, že trest bol obvinenému uložený v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby a bol mu uložený taký druh trestu, ktorý Trestný zákon pripúšťa za prejednávany trestný čin uložiť.

Pokiaľ v tejto trestnej veci ide o zváženie mimoriadneho zníženia trestu podľa § 39 ods. 1 písm. c) Tr. zák. k tomu dovolací súd len uvádza, že samotné nepoužitie ustanovenia § 39 Tr. zák. nezakladá žiadny dovolací dôvod. V tomto smere prichádza do úvahy námietka nesprávneho použitia ustanovenia § 23 Tr. zák., s tým sa však najvyšší súd bude zaoberať nižšie v spojitosti s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Najvyšší súd sa na tomto mieste nebude zaoberať ani namietaným nezohľadnením ďalších poľahčujúcich okolností. Nad rámec potrebného pre rozhodnutie však uvádza, že súdy postupovali zo správnej aplikácie poľahčujúcich a prirážajúcich okolností.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. nie je splnený.

Čo sa týka dovolacieho dôvodu § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať, ani meniť.

Ako z uvedeného ustanovenia, tak aj z inštitútu dovolania je zrejmé, že trestné konanie je v zásade dvojnásťančné. Dovolací súd je teda viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili súdy nižšej inštalácie. Rovnako nie je oprávnený ani posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania súdy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. je potrebné taktiež uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať (to neplatí len pre dovolanie ministra spravodlivosti podané podľa § 371 ods. 3 Tr. por.). Povedané inými slovami, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, no nikdy nie námietky skutkové.

Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať (dokazovanie tu právna úprava pripúšťa len celkom výnimočne a v značne obmedzenom rozsahu, keď môže byť zamerané výlučne na to, aby mohlo byť rozhodnuté o dovolaní - vid' § 379 ods. 2 Tr. por.). Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, alebo korigovať len odvolací súd (v zmysle druhej vety § 317 ods. 1 Tr. por. však nie obligatórne). Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvolaciu“ inštaláciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Z kontextu vyššie uvedeného je potom zrejmé, že tvrdenia obvineného T. U., ktoré smerovali len k nesprávnosti a neúplnosti skutkových zistení, rozsahu dokazovania a hodnoteniu dôkazov, stoja zjavne mimo uplatnený dovolací dôvod § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. ako i akéhokoľvek iného uplatniteľného dovolacieho dôvodu, a preto sa nimi nie je potrebné bližšie zaoberať.

To isté platí aj o namietanom nepriznaní poľahčujúcej okolnosti obvinenému, pretože ako už bolo vyššie uvedené, najvyšší súd nie je oprávnený posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania súdy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu. Súdy prvého a druhého

stupňa správne zistili u obvineného jednu priťažujúcu okolnosť.

Vo vzťahu ku vytýkanému nezohľadneniu § 23 Tr. zák. ohľadne nepríčetnosti, sa najvyšší súd pridŕža rozhodnutí vo veci konajúcich súdov a zmeniť názor ho neprimáli ani zaslané doplňujúce informácie.

Dovolaciemu súdu neuniklo pochybenie zo strany súdu prvého stupňa pri výpočte dolnej hranice trestu odňatia slobody pri aplikácii ustanovenia § 38 ods. 4 Tr. zák., ktorú mu vytkol už odvolací súd. Tento nesprávny výpočet však nemal zásadný vplyv na uložený trest. Najvyšší súd odkazuje na odôvodnenie na str. 17 uznesenia Krajského súdu v Žiline z 15. mája 2018, sp. zn. 1 To/28/2018, kde tomu odvolací súd venoval náležitú pozornosť.

Pokiaľ ide o namietané právne posúdenie konania obvineného, najvyšší súd uvádza, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s právnou kvalifikáciou vykonanou súdmi nižšieho stupňa.

Vo všeobecnosti sa žiada podotknúť, že podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje potom naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Dovolací súd pritom opätovne zdôrazňuje, že konanie T. U. bolo subsumované pod správnu právnú kvalifikáciu skutkovej podstaty žalovaného zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 3 písm. d) Trestného zákona (vo vzťahu k ustanoveniu § 138 písm. b), písm. j) Trestného zákona).

Ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. nie je splnený.

S poukazom na vyššie uvedené najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.